

Aan de leden van de FNP

Oparbeidzje foar Fryslân | bestuursakkoord 2023 - 2027

Leeuwarden, 13 juli 2023

Beste FNP-leden,

Op 6 juli schreven wij jullie over het bestuursakkoord waar de FNP haar verantwoordelijkheid voor zal nemen. Toen konden we nog niets over de inhoud zeggen. Intussen is het akkoord toegestuurd aan Provinciale Staten – ons hoogste bestuurlijke orgaan. En vandaag is het dan ook zover en wordt het akkoord gepresenteerd aan de buitenwereld.

Wij zijn erg trots op het akkoord zoals dat er nu ligt. Met dit schrijven willen jullie graag meenemen naar de zaken die we als FNP hebben binnen gehaald. Zaken die ons goed passen en waar we blij van worden.

‘Oparbeidzje foar Fryslân’, wij stropen de mouwen op en gaan aan de slag!

De FNP Statenfractie

Gerben van der Mei, Dinie Visser, Sijbe Knol, Sita Land-Dotinga,
Thom Feddema, Tjitte Hemstra, Aukje Holtrop en Frank de Boer.

Oparbeidzje foar Fryslân - Bestuursakkoord 2023 - 2027

Een overzicht van de zaken die de FNP binnen heeft gehaald

1. Er wordt niet bezuinigd. Naast het structurele budget deze periode komt een investering van 175 miljoen euro.
2. Er komt een flinke impuls op wonen, leefbaarheid, taal en cultuur.
3. Met andere overheden maken wij een vuist naar het Rijk en EU om meer geld naar Fryslân te halen.
4. Elke gebiedsgedeputeerde krijgt een miljoen euro vrij te besteden.

Landbouw en Natuur

1. Natuur en landbouw gaan hand in hand en kunnen niet zonder elkaar.
2. Alle boerenbedrijven mogen er zijn. Gangbaar, biologisch én bio-dynamisch.
3. Er wordt gezocht naar nieuwe verdienmodellen.
4. Wij streven naar zo weinig mogelijk gebruik van kunstmest.
5. PAS-melders en andere knelgevallen, zoals interimers moeten snel worden gelegaliseerd.
6. Wet- en regelgeving worden uitgevoerd op een manier die bij Fryslân past.
7. Wij stimuleren de productie en consumptie van lokale producten.
8. Ruimte en het afwisselende landschap behoren tot de grootste kernwaarden van Fryslân. Die kernwaarden bewaren en bewaken we.
9. Het Natuur Netwerk Nederland zal worden afgemaakt.
10. Wij houden oog voor belangrijke landschapselementen.
11. Wij gaan door met het 'Herstelplan Biodiversiteit'.
12. Wij streven naar meer weidevogels en gaan door met het 'Aanvalsplan Skries'.
13. Er komt een subsidieregeling voor het herstel van huizen met funderingsschade en extra aandacht voor de zogenoemde 'code rood' gevallen.
14. Wij willen het onnodig gebruik van schoon drinkwater tegengaan.

Woonomgeving en leefbaarheid

1. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen willen wij onze landschappelijke kwaliteiten behouden.
2. We zetten in op woningbouw conform de autonome groei van 17.500 woningen, zoals eerder al is vastgelegd.
3. Woningbouw naar aard, schaal en karakter wordt mogelijk gemaakt in alle Friese kernen.
4. Het wel of niet doorgaan van de Lelylijn ligt sinds vorig jaar in handen van het Rijk. Om de belangen van Fryslân goed te vertegenwoordigen, zijn wij wel bij de gesprekken betrokken. Daarnaast gaat het 'Deltaplan voor het Noorden' de prullenbak in. Van een koppeling en uitruil met grootschalige woningbouw kan geen sprake zijn. Voor ons is het zeer belangrijk dat de effecten op het landschap en de natuur in kaart worden gebracht. En dat de partijen in Provinciale Staten in positie worden gebracht.
5. Het platteland moet bereikbaar blijven met het openbaar vervoer. Daarvoor stimuleren wij ook nieuwe initiatieven op dit gebied.

Energie

1. Geen grote nieuwe windmolens in het open veld.
2. Kleine uitbreiding met 15-meter molentjes wordt toegestaan voor eigen gebruik bij bijvoorbeeld toeristische ondernemers.
3. Op de bedrijventerreinen in Leeuwarden, Drachten, Heerenveen en Sneek staan wij toe dat er windmolens met een tiphoogte van maximaal 100 meter komen.
4. Geen nieuwe grote zonneparken op goede grond.
5. Inzetten op nieuwe ontwikkelingen zoals aquathermie, waterstof en groene ammoniak.
6. Tegen nieuwe winning van olie en gas in Fryslân.
7. Onderzoeken of coöperaties in de projecten van het Rijk mee kunnen doen.
8. Op naar één energieloket voor inwoners en bedrijven.

Werkgelegenheid

1. Inzetten op vakmanschap.
2. Ruim aandacht voor het MBO en voor Leeuwarden als een volwaardige studentenstad.
3. De Friese economie wordt nog meer circulair.
4. Er komt een plattelandstoets met als doel het platteland leefbaar en vitaal te houden. Voor nu en in de toekomst.
5. Wij hebben aandacht voor de visserijsector en de grote uitdagingen waar zij voor staan. Samen met het Rijk gaan wij daarvoor bij de EU meer aandacht vragen.
6. Er komt een internationaal congres over duurzaam toerisme op een van onze eilanden. Hoe blijven economie, natuur, toerisme en leefbaarheid in evenwicht?

Onze gemeenschap

1. Voor leefbaarheid is, naast het structurele budget, deze periode 14 miljoen euro extra beschikbaar.
2. We gaan door met het Iepen Mienskipsfûns (IMF).
3. Binnen het IMF komt een regeling kleine gemeenschapsinitiatieven en een onderhoudsfonds voor MFA's, dorpshuizen en wijkcentra.
4. Doarpswurk blijft.
5. We werken toe naar één loket voor onze gemeenschap.
6. We verminderen de regeldruk voor evenementen.
7. Er komt een stimuleringsregeling om onze kinderen te laten sporten. Vooral voor de minima.
8. Voor erfgoed komt deze periode 5 miljoen euro beschikbaar.

Taal

1. Deze periode is er voor het Fries 10 miljoen euro extra beschikbaar bovenop de structurele geldstromen.
2. De steun aan het Taalplan Frysk 2030 blijft volledig overeind.
3. Fries en streektaalen worden gebruikt en zichtbaar gemaakt bij instellingen en organisaties waar de provincie een subsidierelatie mee heeft.
4. Het 'Taalkado' blijft bestaan.
5. De leerstoel Fries aan de universiteit blijft overeind.
6. Er wordt ingezet op een eigen onderwijsinspectie die niet alleen naar het aanbod van de taalprofielen kijkt, maar ook naar de uitvoering.
7. Het Rijk moet substantieel meer bijdragen aan het Fries, als een van de twee Rijkstalen.
8. Binnen de Bestuursafpraak Friese Taal en Cultuur (BFTC) willen we meer aandacht voor onze geschiedenis.

Cultuur

1. Naast de structurele geldstromen zetten we 17,5 miljoen euro incidenteel geld in.
2. Er komt een vervolg op het huidige cultuurbeleid 'Nij Poadium'.
3. Wij zetten in op een sterke infrastructuur met instellingen die het verhaal van Fryslân vertellen.
4. Kinderen zullen gestimuleerd worden om onze culturele instellingen te bezoeken.
5. We zetten ons in om meer geld voor cultuur op te halen bij het Rijk en vanuit Europa, bijvoorbeeld samen met Arcadia.

Geldzaken

1. Met een teruglopende begroting blijven eigenlijk alle structurele uitgaven overeind.
2. Bovendien investeren we deze periode ruim 175 miljoen euro aan niet structureel geld.
3. Daarnaast verwachten wij ook veel vanuit Den Haag voor het Fries Programma Landelijk gebied (FPLG).
4. De provinciale opcenten stijgen niet meer dan de inflatiecorrectie.

Hiermee willen we Fryslân leefbaar, vitaal en prettig houden.

Kandidaat Gedeputeerde

De beoogde FNP-gedeputeerde is Sijbe Knol.

Statenfractie

Gerben van der Mei wordt in eerste instantie fractievoorzitter.
Tjitte Hemstra wordt statenlid.